

Kapljica – fotografija s podpisom

Marko Pršina

Med fotografskimi ustvarjalci se najdejo takšni, ki ustvarjajo zgolj zase ali za svoje bližnje, večina med nami pa želi svoje delo predstaviti širši javnosti. Fotografova prizadevanja tako dobijo pravi smisel šele takrat, ko lahko njegova dela vidijo in ovrednotijo tudi gledalci. Poleg razstav in objav v medijih so fotografski natečaji tista priložnost, kjer publika posameznemu ustvarjalcu lahko prizna njegovo kakovost, ustvarjalni naboj ali kakšno drugo prednost pred stanovskimi kolegi.

Natečaj revije *Geographical*

Častitljivo angleško kraljevo geografsko združenje (*The Royal Geographical Society*), ustanovljeno leta 1830, že od leta 1935 izdaja revijo *Geographical*. V barvitim mesečniku namenjajo največ prostora ljudem in njihovim doživetjem, potovanju, zgodovini, znanosti in okolju. Z izbranimi fotografijami bralcem omogočajo edinstven vpogled v kulture sveta, odstirajo pokrajine in predstavljajo divji živalski svet ter tako omogočajo navidezno popotovanje po celem svetu.

Revija vsako leto razpisuje mednarodni natečaj za fotografa leta, da bi bralcem predstavili nadarjenost, ki jo kažejo tisoči naravoslovnih fotografov po celem svetu. Tekmovanje, na katerega se množično odzovejo fotografi s celega sveta, spodbuja k delu tako ljubiteljske kot poklicne fotografe in jim daje priložnost, da predstavijo svoja najboljša dela.

Po navedbah organizatorjev, na fotografsko tekmovanje vsako leto prispe tudi do 2000 fotografij, ki morajo ustrezati etosu revije in hkrati prikazati izviren prikaz živega sveta. V letu 2003 so se udeleženci morali držati sedmih razpisanih tem: čudesa znanosti, čudesa raziskovanja, ljudje in kultura, potovanje, divji živalski svet, okolje in pokrajina. Med zmagovalce natečaja sem se vpisal tudi pisec teh vrstic, ki sem s fotografijo razpršene vodne kapljice iz monografije o Kostanjeviški jami prepričal žirijo v kategoriji čudesa znanosti.

Razstava v Muzeju znanosti

Zmagovalne fotografije, ki so jim organizatorji pridružili še fotografije iz ožjega izbora, so razstavili v uglednem Muzeju znanosti v Londonu, razumljivo pa je, da so bile objavljene tudi v reviji Geographical. V obrazložitvi ob moji fotografiji je žirija zapisala, da “gre za tehnično in likovno dovršeno bližinsko fotografijo padajoče kapljice vode v Kostanjeviški jami, v bližini istoimenskega srednjeveškega mesta, ki je znan tudi po največji koloniji netopirjev vrste južni podkovernjak v Sloveniji. Prikaže trenutek, ko se padajoča kapljica, ki se je utrgala s stropa jamske dvorane, ob trku s kapnikom na tleh raztrešči na stotero drobnih kapljic. Padajoče kapljice, ki v sebi nosijo raztopljen apnenec, le-tega odlagajo na dnu kapniških dvoran in tako tvorijo stalagmite. Fotografija, narejena v delčku sekunde, tako prikazuje ta tisočletja star “kemični proces”.

Kako je fotografija nastala?

Fotografijo sem posnel novembra 2001 za monografijo Kostanjeviška jama, ki sta jo v maju naslednjega leta izdala Klub jamarjev Kostanjevice na Krki in naš Jamarski klub Novo mesto. Med pripravo fotografskega gradiva za knjigo sem ugotovil, da nam manjka nekaj estetskih fotografij, ki bi slikovno popestrile monografijo. Ob iskanju zanimivih jamskih detajlov so me v soju jamarske luči vedno znova očarale vodne kapljice, ki se utrgajo s stropa in se ob udarcu na jamska tla razpršijo. Ideja, kako ta sicer znan fizikalni pojav ujeti na fotografski film, je v glavi zorela dve leti – vmes je bilo tudi nekaj neuspešnih poskusov. Za vrhunsko fotografijo je nujna tudi vrhunska oprema, ki sem jo prav zaradi priprave knjige postopoma dokupoval. Kot običajno, k odlični fotografiji botrujejo predvsem svetlobne razmere, v našem primeru pa tudi ustrezne vodne razmere ... Če voda s stropa kaplja prehitro, dobimo curek; če kaplja prepočasi, v temi ni možno videti, kdaj se bo raztreščila. Kapljati mora ravno prav ...

Čakajoč na pravo kapljico

Na nedeljski fotografski akciji sta mi poleg žene Nadje asistirala še konstanjeviška jamarja Brane Čuk in Jože Mohar. V jami je bilo pravzaprav še najtežje poiskati primerno oblikovan stalagmit, okoli katerega je bilo dovolj prostora za postavitve stojal s potrebno fotografsko opremo. Fotografiral sem v popolni temi z izjemo drobne lučke na eni izmed jamarskih čelad za orientacijo v prostoru.

Kapljice so s stropa Kapniške dvorane padale približno vsakih 15 sekund. Prav vsako sem opazoval že med njenim padanjem proti dnu dvorane, kjer je bila na preži fotografska kamera. Rabil sem izjemno koncentracijo, da sem ujel njihov ritem padanja. Žena je z baterijo svetila v prostor 3 – 4 metre nad stalagmitom in ko je kapljica tamkaj prebila njen ozek svetlobni curek, sem pritisnil na infra-rdeči daljinski sprožilec. Potrebni so bili seveda več poskusov in ko sva se “ujela”, se je v trenutku, ko se je kapljica raztreščila na stalagmitu, sprožila tudi bliskavica. Izjemno slikovita igra razpršenih vodnih kapljic se je na filmu zapisala na način, ki je osupnil tudi mene. Poslikal sem cel film s 36-timi posnetki in najboljši je bil nagrajen.